

SPIS TREŚCI

1. Fitoterapia ośrodkowego układu nerwowego	9
1.1. Surowce roślinne o działaniu przeciwlękowym	10
1.2. Fitoterapia depresji	21
1.3. Fitoterapia mieszanych zespołów lękowo-depresyjnych	25
1.4. Surowce roślinne i związki naturalne poprawiające procesy pamięci i funkcje poznawcze	28
2. Surowce roślinne stosowane w wyczerpaniu psychofizycznym i stresie	37
3. Fitoterapia układu krążenia	54
3.1. Surowce roślinne stosowane w osłabionej pracy serca	54
3.2. Leki roślinne w chorobie niedokrwiennej serca	59
3.3. Leki roślinne stosowane w nadciśnieniu tętniczym	62
3.4. Zioła wpływające na podwyższenie ciśnienia tętniczego	64
3.5. Surowce roślinne stosowane w niektórych chorobach krążenia obwodowego ...	66
3.5.1. Leki roślinne stosowane w zaburzeniach ukrwienia mózgu i kończyn ...	66
3.5.2. Przewlekła niewydolność naczyń żylnych, leczenie i profilaktyka guzków krwawniczych	68
4. Fitoterapia niektórych problemów meno- i andropauzy	86
4.1. Surowce roślinne o działaniu estrogenopodobnym	87
4.2. Surowce roślinne stosowane w łagodnym przeroście gruczołu krokowego	101
5. Fitoterapia układu pokarmowego	115
5.1. Surowce roślinne pobudzające wydzielanie soku żołądkowego	115
5.2. Surowce roślinne o działaniu wiatropędnym	130
5.3. Leki przeciwbiegunkowe	136
5.4. Fitoterapia zaparć	143
5.4.1. Surowce o łagodnym działaniu przeczyszczającym	143
5.4.2. Surowce o silnym działaniu przeczyszczającym	148
5.5. Środki roślinne stosowane w stanach zapalnych przewodu pokarmowego	158
5.6. Surowce roślinne ochraniające wątrobę	165
5.7. Surowce roślinne o działaniu żółciopędnym	170
6. Fitoterapia układu oddechowego	193
6.1. Surowce roślinne stosowane w podrażnieniach górnych dróg oddechowych i uporczywym kaszlu	193
6.2. Surowce roślinne o działaniu wykrztuśnym	201
6.3. Zioła stosowane w bólu gardła wywołanym infekcją	221
6.4. Surowce roślinne stosowane w przeziębieniu	228

7. Surowce roślinne i związki naturalne wpływające na układ odpornościowy	244
8. Fitoterapia układu moczowego	261
8.1. Surowce roślinne stosowane w infekcjach dróg moczowych	261
8.2. Surowce roślinne stosowane w kamicy nerkowej	271
8.3. Surowce roślinne o działaniu moczopędnym	273
9. Związki naturalne jako środki chemoprewencyjne i wspomagające terapię nowotworów	290
9.1. Chemoprewencja	290
9.2. Surowce roślinne i związki wykorzystywane w terapii nowotworowej	293
9.2.1. Surowce roślinne wspomagające terapię nowotworową	295
9.2.2. Rośliny z rejonów amazońskich i andyjskich	296
9.3. Surowce roślinne jako źródło związków o działaniu cytotoksycznym	300
10. Fitoterapia schorzeń dermatologicznych	310
10.1. Surowce roślinne stosowane w stanach zapalnych i podrażnieniach skóry	310
10.2. Surowce roślinne stosowane w atopowym zapaleniu skóry	335
10.3. Surowce roślinne stosowane w leczeniu ran i oparzeń	337
10.4. Surowce roślinne stosowane w stłuczeniach, siniakach i kontuzjach	346
10.5. Surowce roślinne stosowane w terapii trądziku pospolitego	349
11. Fitoterapia niektórych chorób związanych ze złą przemianą materii	364
11.1. Surowce roślinne stosowane pomocniczo w cukrzycy	364
11.2. Leczenie hipercholesterolemii i niektórych zagrożeń miażdżycy	372
12. Fitoterapia choroby zwyrodnieniowej stawów	381
13. Fitoterapia migreny	396
14. Apiterapia	402
Indeks	418

II Wydanie „Leków pochodzenia naturalnego” jest uaktualnione i uzupełnione o nowe surowce roślinne, które pojawiły się w latach 2011-2016 w Monografii EMEA (European Medicines Agency), na bieżąco monitorującej najnowsze doniesienia naukowe dotyczące leków roślinnych – ich właściwości, zastosowania, bezpieczeństwa stosowania i dawkowania dla osób w różnych przedziałach wiekowych. Nie tylko farmaceuci, ale także dietetycy, kosmetycy i oczywiście lekarze zobowiązani są do udzielania fachowych informacji o leku roślinnym w oparciu o jego udokumentowane dane. Muszą one być zdecydowaną równowagą dla szumu i wręcz dezinformacji od której aż roi się w internecie, o podobno cudownych własnościach niektórych preparatów, zawierających często niezbadane surowce roślinne. Taki przekaz, z ogromną przewagą marketingu nad rzetelną wiedzą, wprowadza w błąd potencjalnych pacjentów i może stanowić dla nich duże niebezpieczeństwo.

Nowe opracowanie, tak jak I Wydanie, zawiera wykaz ziół, które umieszczone są w międzynarodowych monografiach: ESCOP 2003 i ESCOP supplement 2009 (European Scientific Cooperative On Phytotherapy) oraz Expanded Commission E Monographs, w których każdy surowiec roślinny posiada pełny obraz fitochemiczny i zestawienie najważniejszych badań farmakologicznych i klinicznych.

Nowe wydanie „Leków pochodzenia naturalnego”, zachowując powyższą konwencję, włącza do zawartej tam listy leków roślinnych także takie, których właściwości udowodnione są przez najnowsze badania fitochemiczne i farmakologiczne. Są wśród nich surowce roślinne analizowane w Katedrze i Zakładzie Naturalnych Surowców Leczniczych i Kosmetycznych: liście sierpika pięciolistnego, ziele sierpika wilczego i liście *Stizolophus balsamitaefolius*.

Nie można było pominąć również tych surowców roślinnych, które są składnikami złożonych preparatów, obecnych na krajowych i zagranicznych rynkach farmaceutycznych, a którym skuteczność przypisywana jest przede wszystkim w oparciu o tzw. tradycję stosowania. Także dla nich staraliśmy się, z różnym skutkiem, znaleźć prace potwierdzające z naukowego punktu zasadność ich pobytu na rynku farmaceutycznym.

Podobnie jak w I Wydaniu rozdział dotyczący terapii nowotworowej zredagowany jest nieco inaczej. Wyjątkowo obok surowców roślinnych przedstawione są też pojedyncze związki roślinne, a nawet niekiedy ich półsyntetyczne pochodne.

Autorzy

